

Bilag 7

Indkomne bemærkninger

Indholdsfortegnelse

Vejdirektoratet	2
Banedanmark	3
Grundejerforeningen Hejbøl	4
Grundejerforeningen Guldvangen, Lønne.....	5
Grundejerforeningen Gammelgab	7
Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse.....	10

Vejdirektoratet

Varde Kommune
Team Plan og Byudvikling
Bytoften 2
6800 Varde

Sendt via e-mail til: teamplan@varde.dk

Dato	14. oktober 2014
Sagsbehandler	Jane Holmgaard Otte
Mail	jaot@vd.dk
Telefon	+45 7244 2768
Dokument	13/03267-33
Side	1/2

Vejdirektoratets bemærkninger til Tillæg 05 til Kommuneplan 2013, Klimatilpasningsplan, Varde Kommune

Varde Kommune har udsendt forslag til kommuneplantillæg 05 vedr. klimatilpasning i offentlig høring. Den offentlige høring forløber frem til d. 8. december 2014.10.14

Vejdirektoratet har gennemgået klimatilpasningsplanen set i forhold til statslige vejinteresser i kommunen.

Gennem Varde Kommune forløber følgende statsveje:

- Hovedlandevej 333, Skjern – Varde
- Hovedlandevej 337, Korsbro – Grindsted
- Hovedlandevej 370, Herning – Ølgod – Varde

Der er ikke fundet problemer, der giver anledning til bemærkninger til kommuneplantillægget.

Vejdirektoratets klimatilpasningsplan

Det danske vejnet spiller en meget vigtig rolle i det moderne samfund og det har derfor stor betydning, at vejdirektoratet løbende tager højde for de forventede klimaændringer i forhold til både det eksisterende og det kommende vejnet.

På denne baggrund har Vejdirektoratet vedtaget en strategi for klimatilpasning på statsvejnettet. Strategien er i december 2013 udsendt i form af en pjece. Se link:

http://www.klimatilpasning.dk/media/808625/strategi_for_klimatilpasning.pdf

Strategien er et dynamisk dokument som løbende skal afspejle den viden inden for klima, vejteknik, økonomi og politisk valgte strategier, der er gældende. Strategien bliver hvert år understøttet af en handlingsplan for Vejdirektoratets konkrete aktiviteter med klimatilpasning.

Venlig hilsen

Jane Holmgaard Otte
Landinspektør

Banedanmark

Til Varde Kommune

Banedanmarks bemærkninger til Varde Kommunes Tillæg 05 Klimatilpasningsplan for Varde Kommune, er som følger:

Grundvandsstanden på Varde station er allerede i dag meget høj, og tåles ikke højere. Området med jernbanespor i drift skal derfor inddrages i planlægningen af kloakering i Varde by. I det videre arbejde med klimatilpasningen i det åbne land, bør Banedanmarks geoteknisk afdeling inddrages, hvor der dels kan forventes grundvandsstigning eller oversvømmelse, da begge dele kan tænkes at påvirke stabiliteten af Banedanmarks dæmninger negativt.

Med venlig hilsen

Stine Hansen
Skov- og Landskabsingeniør
Arealforvalter

Banedanmark
Teknisk Drift
Team Areal
Lumbyesvej 34
7000 Fredericia
T: +45 8227 2022 | M: 4186 4027
stha@bane.dk
www.banedanmark.dk

Grundejerforeningen Hejbøl

26. november 2014

Forslag til Kommuneplan 05, Varde Kommunes klimatilpasningsplan.

Til udarbejdelse af en samlet handleplan for sommerhusområder, har Grundejerforeningen "Hejbøl" følgende kommentarer og forslag.

Lønne-Houstrup sommerhusområde – et lavtliggende område.

Alt for mange grøfter er "glemt" i sommerhusområdet.

Langsommere afvanding på et i forvejen lavområde med høj grundvandspejl, vil ved voldsomme regnskyl, hurtigt få så høj vandstand, at det resulterer i store oversvømmelser og vandskader.

For at der er mulighed for hurtig afvanding, er det vigtigt at eksisterende grøfter og vandløb altid er fri for buske, grene og selvplantede træer, oprensning af grøde så de er klar til at aftage ekstrem regn og langvarige nedbørsmængder.

Ved for høj vandstand i grøfter og vandløb er udløb fra vore drænledninger også tilbøjelig til at slemme til og vore dræn får nedsat funktion.

Mere specifik for vores område, drejer det sig om afvandingskanalen fra Houstrup vej gennem Hejbøl området mod øst til Hejbøl bæk. Kirkevandflod, Hejbøl bæk, Nebel Bæk og Lønne Bæk ud til Landsø.

Vi bør derfor i kritiske områder med højt grundvandspejl, få gravet flere grøfter som aflastning ved skybrud, tøvejr og voldsomme nedbørsmængder i længere perioder.

Hvis det ikke er nok i kritiske områder forslås det, at frilægge lukkede rørsystemer til grøfter.

Det er vigtigt, at vi får løbende vedligehold ind i handleplanen, så vi undgår at bruge vore ressourcer på udbedring af skader, når skaden er sket.

Bestyrelsen
Grundejerforeningen Hejbøl
www.hejbøl.dk

Grundejerforeningen Guldvangen, Lønne

Høringsvar.

Varde den 3. dec. 2014

Forslag til tillæg nr.05 Klimatilpasningsplan til Varde Kommune til
Kommuneplan 2013.

Det er vigtigt at bruge de eksisterende grøfter, som buffer af vand ved større regnskyl.

Derfor skal alle eksisterende grøfter renses op og der skal laves nye regulativer, så den øgede vandmængde kan blive tilbageholdt i en periode.

Grøfterne skal årlig vedligeholdes, der skal skæres grøde og oprensnes til det nye fastlagte regulativ.

I vores område afvandes til Ringkøbing fjord og afvanding af Bork Mærsk betyder at der i perioder vil være rigtig meget vand i Hejbøl bæk.

Når der pumpes fra Bork Mærsk i kanalerne betyder det at vandet kan løber baglæns i Hejbøl bæk.

Styring af pumperne i Bork Mærsk skal afpasses efter forholdene hvilket kan betyde at der skal laves buffer for vand i de perioder hvor der ikke er afgrøder på markerne.

Heldigvis regner det mest i efterår og vinter så der er gode muligheder for at Mærskan kan bruges som buffer.

Alternativt skal der udføres sikring af forholdene så vandet ikke kan løbe baglæns i Hejbøl bæk.

Det bør overvejes om der i forbindelse med anlæggelse af Dyreparken ved Nr. Nebel kan etableres store søer, som en del af parken eller i tilknytning til parken hvor vand fra Hejbøl bæk kan overpumpes til når der kommer meget nedbør. Søerne kan bruges som buffer for store vandmængder.

Et område med søer vil også være et løft til det store sommerhusområde i Lønne, Houstrup.

Bestyrelsen for Grundejerforeningen Guldvangen, Lønne

Christian Møller

Hyldesti 19. 6800 Varde

Grundejerforeningen Gammelgab

Hørings svar

Lønne den 4.12.2014

Forslag og bemærkninger til Kommuneplan 05, Klimatilpasningsplanen for Varde Kommune.

Grundejerforeningen Gammelgab har følgende bemærkninger og forslag til Kommuneplan 05 og det forestående arbejde med at formulere en handleplan for sommerhusområderne:

Sommerhusområderne i Lønne og Houstrup: Guldvangen, Hejbøl, Frydenlund, Houstrup, Gravensbjerg og Gammelgab) har forskellige vilkår, men er også fælles om en række karakteristika og problemstillinger:

1. Sommerhusområderne ligger generelt i lavtliggende områder.
2. Der er et terrænfald fra vest mod øst.
3. Vanddriften går ligeledes fra vestlige retninger mod øst og nordøst med afvanding i Ringkøbing fjord.
4. Grundvandsspejlet står generelt højt på alle tider af året. Selv i meget tørre sommerperioder står grundvandet ikke lavere end 90-100 cm. (Grundejerforeningen Gammelgab).
5. I kraft af den generelt høje grundvandsstand bevirker længerevarende nedbørsperioder eller skybrud en meget hurtig grundvandsstigning med oversvømmelser og skade på værdier til følge. Selv om der måske ikke er tale om et synligt grundvandsspejl, står det ofte i vinterhalvåret i en højde, som belaster husenes fundamenter.
6. Grundejerforeningernes vestlige nabo er Naturstyrelsens store områder (Blåbjerg og Nyminde plantager). Dette gælder dog ikke Hejbøl.
7. For nogle år siden indførte Naturstyrelsen en ny praksis for så vidt angår vandafledningen fra dens områder: Grøfter, dræn og kanaler bliver i almindelighed ikke oprenset og vedligeholdt længere. Afvandingssystemerne vil man lade falde sammen, som det er blevet udtrykt. Konsekvenserne af denne praksis ser og mærker vi allerede i sommerhusområderne, som ligger i vandets tilstrømningsside. Vi kan bl.a. registrere en øget opstuvning af vand og forhøjet grundvandspres fra Naturstyrelsens områder. Dette problem vil ikke alene vokse med større og voldsommere nedbørsmønstre, men også på grund af sommerhusområdernes og Naturstyrelsens korte afstand til havet. (Grundejerforeningen Gammelgab, 2,5 km).

8. Som en konsekvens af klimaændringerne vil havvandet stige. Nogle prognoser opererer med en havstigning på 50-60 cm år 2050.

Dette bevirker et øget pres fra havet, som vil have konsekvenser for grundvandsstanden op til 10 km ind i landet med faldende virkning jo længere, vi kommer ind i landet. Med den afstand sommerhusområderne har til havet, viser en lineær beregning, at vi vil stå med en grundvandsstigning på 37-38 cm i 2050 alene i kraft af den nævnte havstigning.

Dette for sommerhusområderne meget afgørende fænomen er tilsyneladende ikke taget med i klimatilpasningsplanen.

Højest sandsynligt vil det opstigende grundvand vise sig at blive det vanskeligste problem at håndtere, efterhånden som klimaændringerne bliver markante. Hvad vil vi stille op med grundvand, som konstant presses op nedefra, som fra et uendeligt hav?

Ingen vil under indtryk af dette kunne slå en kreds om sit eget. Vi vil komme til at stå med en udfordring, som vi kun kan løse i fællesskab med bidrag fra alle: Sommerhusgrundejerforeningerne, Kommunen, Naturstyrelsen og andre private lodsejere.

Hvis naturstyrelsen/ Miljøministeriet ikke vil ændre praksis og dermed tage et medansvar, vil det være absolut påkrævet med tiltag, som kan bremse vandindstrømningen fra Naturstyrelsens store områder.

Dette kan f.eks. ske ved, at der etableres grøfter eller kanaler, som i princippet anlægges i halvbuer omkring de enkelte sommerhusområder for på den måde at bryde vanddriften fra skovene. Kanalerne skal være så dybe, at vandstrengene bliver brudt et godt stykke under sommerens generelle grundvandsspejl.

Aktuelt vil det være fremmede for en afhjælpning af problemerne, hvis Kommunen gør brug af sine lovfæstede beføjelser som vandløbsmyndighed.

Siden 2007 har vi i Grundejerforeningen Gammelgab arbejdet intenst med at finde frem til, hvordan vi kan få vores pumpebaserede drænsystem til at fungere optimalt.

I 2010 manifesterede dette arbejde sig i en handlingsplan for drift og vedligeholdelse af drænanlægget.

Denne plan følger vi konsekvent. Med et godt resultat.

For tiden er vi ved at lægge sidste hånd på en initiativplan, i hvilken vi søger at fremtidssikre foreningens område. Drænet har en alder, hvor der i de kommende år vil være behov for en reovering af grundvandssænkningen. Klimaændringerne prøver vi at tage højde for i planlægningen ved at indbygge en betydelig udvidelse af drænkapaaciteten. En udfoldelse af initiativplanen vil blive en arbejdsmæssig og økonomisk stor udfordring for foreningens medlemmer.

Desværre mærker vi allerede nu konsekvenserne af Naturstyrelsens manglende pasning af grøfter og drænledninger i en sådan grad, at vi må erkende, at vi ikke magter at bære disse konsekvenser. Foreningens område ligger på en trekant. Naboen mod syd-sydvest og vest-nordvest er

Naturstyrelsen. Vi oplever en markant forøget opstuvning af drænvand/grundvand fra disse to sider.

Vi bliver nødt til at få hjælp. Enten fra Naturstyrelsen/Miljøministeriet gennem en ændring af den nye praksis eller fra Varde Kommune.

Et langt stykke af vejen vil de enkelte sommerhusforeningers grundvandssænkning have en begrænset og utilstrækkelig effekt, hvis vi fortsat skal leve med en tiltagende opstuvning af dræn- og grundvand fra Naturstyrelsens områder. Her bør Varde Kommune (og alle kommuner langs Vesterhavet, som står med samme problematik) træde ind og give denne problematik en høj prioritet i det forestående arbejde. F.eks. gennem forhandlinger med Miljøministeriet.

Dette kan ikke ske hurtigt nok. Problematikken er aktuel og vil kun vokse proportionalt med klimaændringerne.

Afvandingen fra Grundejerforeningen Gammelgabs område sker – som mange andre steder – via private lodsejeres markgrøfter frem til Vesterhavsvej.

Vandafledningen er generelt sårbar. En privat lodsejer kan komme af sted med at forsømme oprensning og vedligeholdelse gennem al for lang tid, før der bliver taget affære.

Vandafledningen skal fungere optimalt altid. Vi kommer nemt i situationer, hvor vi må handle reaktivt. Konsekvensen er oversvømmelser og ødelæggelse af værdier.

Der er behov for en proaktiv adgang til arbejdet: Nye, skrappe og fremtidsrettede regulativer, årlige oprensninger og løbende vedligeholdelser af alle dræn, grøfter og kanaler.

Ad åre bliver der brug for en meget kraftigere afvandingskapacitet på strækningen ud mod Ringkøbing Fjord f.eks. gennem udvidelse af eksisterende grøfter, dræn og åløb og ved anlæggelse af nye afvandingskanaler og søer til opsamling af vand f.eks. i forbindelse med stormflod.

Klimatilpasningsplanen 05 forekommer at bygge på rigeligt optimistiske modeller for de igangværende klimaændringer.

I Grundejerforeningen Gammelgab har vi siden 2007 foretaget løbende pejlinger af grundvandsstanden. GEUS-modellerne for grundvandsstande nu og i fremtiden synes i højere grad at ramme de tendenser, som vi mener at kunne aflæse ud fra vores målinger.

Vi er ikke i tvivl om, at alt tyder på markante grundvandsstigninger. Stigninger, som kun til en vis grad er forårsaget af ændrede nedbørsmønstre og mængder.

Den virkelig problematiske grundvandsstigning vil manifestere sig som opstigende grundvand.

Hvis vi vil finde holdbare, proaktive løsninger i forhold til klimaændringerne, vil der blive brug for stor fokus på grundvandssproblematikken.

Det er nu og i de førstkomende år, at vi må gøre op mod os selv som sommerhusgrundejerforeninger, kommune og stat, om vi ind i en lidt fjernere fremtid vil beholde sommerhusområderne langs denne del af Vestkysten.

Det vil kræve megen nytænkning og handlekraft.

Uden disse vil områderne blive forvandlet til søer. Helt af sig selv.

På vegne af bestyrelsen for Grundejerforeningen Gammelgab.

Kurt J. Bitsch
Brudbjergvej 16, Lønne
6830 Nørre Nebel

Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse

Varde Kommune
Att: Poul Sig Vadsholt

Kære Poul Sig Vadsholt,
Tak for det informative og gode møde om jeres klimatilpasningsplan, der p.t. er i høring, den 27. november 2014 i Aare.

På vegne af Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse (FES) fremsender Natursektionen hermed de ganske få bemærkninger til høringsudkastet:

FES opfatter udkastet som et godt og gennemarbejdet dokument. FES konstaterer, at dokumentet først og fremmest er en analyse af mulige klimascenariers potentielle konsekvenser for arealer og installationer i kommunen, og at analysen i den kommende tid vil danne grundlag for kommunens handleplan på klimatilpasningsområdet.

FES ser naturligvis med bekymring på de konsekvenser, som de mest ekstreme scenarier kan have for Oksbøllejren og Oksbøl Skyde- og Øvelseterræn, samt Varde Kaserne og Varde Øvelsesplads, og for de militært begrundede aktiviteter, der finder sted her.

FES skal derfor anmode om, at Varde Kommune fortsat inviterer til en tæt og tidlig dialog om klimatilpasningsplan og underliggende handleplaner, som FES vil involvere sig aktivt i.

Med venlig hilsen

Kristian Ahlefeldt Gernow
Skovrider

Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse

Natursektionen
Miljøafdelingen
Arsenalvej 55
DK-9800 Hjørring

Tlf. reception: +45 7267 1111
Mobil: +45 2469 4180
E-mail: fbe-mns02@mil.dk
www.forsvaret.dk/fes